

MAROSUJVÁR

FUGGETLEN POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Megjelenik minden esütörtökön.

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre 8 k. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 10 fillér.

Felelős szerkesztő:

FÜSSY JÓZSEF laptulajdonos.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veress József

könyvkereskedése Marosujváron.

Meddig tart a háboru?

A legnagyobb, legégetőbb és legnehezebb kérdés, amely bennünket ma nyom és amely ma a vállunkra neheztül az, hogy meddig tart a háboru?

Mikor a népeknek ez a hatalmas mérkőzése megkezdődött és az egész világ lángbaborult, akkor az emberek azzal biztatták magukat, hogy egy európai háboru, amelybe az összes számottevő európai nagyhatalmak belekeverednek, nem tarthat tovább négy hétnél.

És ime, ma már harmadik hónapja tart a háboru, sőt már a harmadik hónap is eltelt már és a háborunak még csak legelső fázisait fejezték be a hadviselő felek.

Szó sincs róla, teljesen igaz, hogy ez alatt nagy események történtek, hogy egy gazdag, független államot, Belgiumot a háboru letörölte Európa térképéről, Szerbiát mi fojtottuk saját vérebe, Franciaország északi várai egymásután estek a németek kezébe, és Anglia meg-megremeg a Zeppelinektől való félelmében.

Ennyit produkált a kettős szövetség az első három hónapban és ha ezekhez az eredményekhez hozzászámítjuk, hogy Oroszországot, a pökhendi és gögös muszka medvét, megállítottuk nagyhangon bejelentett lehengerelésében, hogy legujabban Törökország is fegyvert fogott a cárizmus ellen, akkor megállapíthatjuk, hogy a kettős szövetség eddig dicsőséges munkát végzett. De ezek a diadalmok mind — ugyálszik — csak bevezető eseményei a nagy háborúnak.

Arra a kérdésre azonban, hogy meddig tart a háboru, ezek az események és sikerek semmiféle választ nem adnak. Nem adnak, mert nem adhatnak, mint ahogy nem adhat erre a kérdésre választ senki. Ez a leg-tökéletesebb, leghomályosabb kérdés, amely most, mint sorsdöntő kérdőjel feketéllik mindnyájunk előtt.

Minden ipari és kereskedelmi tevékenység lendületét elvágja ez a kérdés, senki sem tudja, hogy vagytonát — akár garasai, akár milliói

vannak — hogyan ossza be, hogyan használja fel, senkisé tudja belefogjon-e valamilyen vállalkozásba, vagy hagyja-e abba azt, amibe belekezdett, hiszen nem tudja, hogy ezek a háborus zavarok meddig tarthatnak.

Mi bátrak vagyunk és megadjuk az egyetlen lehető választ erre a kérdésre. Ez az egyetlen válasz ugyan nem oldja meg a kérdést, de megkerüli és így ad megoldást.

Ez a megkerülés pedig az, hogy teljesen mindegy, mennyi ideig tart a háboru. Nem szabad semmit sem függővé tenni attól, hogy soká lesz-e béke, vagy holnap leteszik-e az ellenfelek a fegyvert. Az, amit a háboru első hónapjában a két szövetség produkált, elegendő biztosíték arra, hogy ez a háboru már csak a mi nagy, általános és végleges győzelmünkkel végződhetik.

Már pedig ez a fontos, nem pedig a háboru időtartama. Ha a háboru hosszabb ideig is eltart és a szövetséges seregek diadalt-diadalra halmoznak, akkor nekünk, akik itt-honmaradtunk és puha ágyban pihenhetjük ki magunkat, nem szabad elcsüggednünk, nem szabad fáradalmakkal és szűkös helyzetekkel törődnünk, hanem dolgoznunk kell annak a nagy célnak érdekében, amit e háboru el akar érni.

Teljes gazdasági felszabadulást kell kivívunk magunknak és ezt csak úgy érhetjük el, ha itthon komolyan és vállvetve dolgozunk, levetjük magunkról a kishitűséget és ugyanolyan bátran harcolunk, mint véreink esőben, hóban, nélkülözések között odafent és odalenn...

A háboru hirei.

Megmozdult Törökország.

Tudtuk, hogy nagy leszámolásai vannak a muszkával is, az angollal is, tudtuk, hogy alig-alig bírja már a semlegességet és ime, pénteken, okt. 30-án este megjött az első sürgöny, hogy megmozdult a mohamedánság.

Már szeptember folvamán szokatlannul erőlyes intézkedések történtek a porta részéről. Felfüggesztette, majd eltörölte a

kapitulációk jogát, majd iszonyatos aknálóncolattal elzárt a Dardanellákat, illetőleg beszorította a muszkát a Feketetengerbe és elvágta az égei vizeken ólálkodó angoloktól.

Az elbizakodott, gögös ántánt pedig az eddigi rideg ultimátumok helyett könyörgő kéréssel fordult a törökhöz, hogy maga felé bírja. De hiába volt minden kérés, minden alázatos tiltakozás. A porta ez egyszer nem hagyta becsapni magát.

Kéjes gyönyörűséggel nézzük a térképet. Előszedjük Krim félszigetét, megkeressük Feodoziát, ahol eldörmült az első török ágyu, és látjuk Szebasztopot, a Tolsztoj híres Szebasztopot, melyet már három nap óta gyilkos tűz alatt tartanak a törökök, miközben orosz gőzösök, ágyunaszádok és aknakerakók vándorolnak le a tengerfenék másvilágára.

Hogy a nyílt hadüzenet is megtörtént volna, erről még nem kaptunk értesítést. De hogy megmozdult az izlam és testvéri jobbát felénk nyújtja, ezt már hivatalos táviratokból vesszük örömmel tudomásul.

Hát mégis csak van egy kenyeres pajtásunk és nekünk magyaroknak kétszeres öröm, hogy éppen ez a török. Régi emlékek derengnek lelkünkben... Mikeslevek, rodostói napok, Kossuth apánk emigrálása, a nagyfejedelem eltemetése...

Az utolsó kétszáz év alatt nehéz napjainkban mindig együtt éreztek velünk és fájó, mély részvét hatott át minket is a Balkán-háboru napjaiban...

Ma pedig újra együtt érzünk, együtt vérzünk és együtt áhítózunk a győzelemre. Eljen Enver pasa! Eljen Törökország! S te hős Hamidie, bátran előre, vidd diadalról diadalra a török félholdat! Ezt kívánja ma minden magyar.

A kassai jogászok.

Kassáról

5 mázsa szederlevél.

Ennyit gyűjtöttek a Marostorda megyei iskolák a hadba vonult katonák teázükségletének pótlására. Ha korábban jó a felhívás, talán tízszer ennyit is gyűjthettek volna. De ebbe beleszólt a hirtelen hó és dél. A szederlevél rendkívül kellemes illatu. Többet főztek is belőle. Jóízűnek és melegítő erejűnek mondják.

Öngyilkos szerb tábornok.

A. M. T. I. jelenti: Stepanovics szerb tábornok, akinek seregét csapataink teljesen szétverték, öngyilkos lett, mert félt, hogy sok katonájával együtt ő is hadifogságba esik.

Az oroszok vesztesége.

A. M. T. I. jelenti: A Visztula mentén véres harcok folytak, amelyekben az orosz hadosztály kétszáz tisztje, köztük két vezérőrnagy és három ezredes elesett.

Háborusdi.

Nézd csak fiam a bágyadt őszi nap
Hogy ontja még a sugarát!
Az ablakrésen nézd, mily pajkosan,
Mily szöcske-módra suhan át!

Jöjj szívem, e szép őszi délutánt
Töltsük el gondatlan, játszva,
Kergetőzzünk, végig az udvaron,
Futkossunk a napfényen cicázva.

Csatásdit játszunk, — így nil ez a domb,
Vár, melyet neked kell védned;
Cél! Tűz! Hurra! — a győzelem enyém,
Szaladj, mentsd meg az életed!

Rohanj tovább... hoppl!... utólérték.
Foglyom te, fáradt vagy nagyon?
Akkor hagyjuk abba már, ülünk le
S pihenünk a vár oldalán.

Nézd csak fiam, a bágyadt őszi nap
Mily komor lett, mily fénytelen.
... Talán nem illet volna játszaniuk...
... Vagy ezt én csak beképzelem?

Nem, fiam. Ez égi jel minekünk:
Mig itt játszuk a háborút,
Érettünk vérborítva kitudja
Hideg sirba hány hős borult?

Bach Ede.

Mi az a vészhir?...

Mi az a vészhir?

Most legújabbban is szigorú rendelet jött, hogy keményen megbüntetik a vész-hírek terjesztőit és okozóit. Helyes. Még ha igaz is a vész, akkor sem szabad rémületet keltőleg előadni, stb. A királyi ügyészek figyelik a hírlapokat, hogy még tévedésből se jussan az újságba valami ijesztő, sőt izgalomkeltő se.

Hát a gabonaáraknak majdnem kétszeres ára nem ijesztő-e?

Nem rémülettel gondolunk e a Szerbiában levő, vagy nem levő de hangoztatott éhségre? Ugy-e hogy az éhségnek a testvére a drágaság? Szerbiában drága lehet a gabona. Hát ha nálunk is olyan nagy a drágaság: nem az éhségre gondol-e mindenki? Hát nem kelt-e ez riadalmat? Szerbiában talán nem ok nélkül; de hát micsoda okok lehetnek nálunk? Van-e ok a riadalomra? Van, mert van drágaság! Van-e ok a drágaságra? Nincs, mert nincs éhség.

Nincs éhség, mert hiszen:
Csapataink előnyomulnak; mert
Magyarország egyik leggazdagabb gabonatermő ország a földön; mert
Magyarország egyik leggazdagabb állattenyésztő ország.

Hát akkor miért van az aránytalan

drágaság s ennek a rémületes testvére, a leendő éhségnek rémképe?

Ki indította ezt büntetlenül? Ilyenek mellett nem állnak őr ügyészek censorként, hogy vészirt ne keltsenek? mert a drágaság a legperfidebb — vészirt!...

HIREK.

— **A képviselőház alelnöke Nagyenyeden.** Nagyenyedi tudósítónk írja: November 4-én érkezett váratlanul Nagyenyedre Szász Károly képviselőházi alelnök Marosvásárhelyről a két megye kormánybiztosának, Szász Józsefnek kíséretében. Másnap Sándor Jenő polgármesterrel gyűlésre hívatta össze a városi sebesültápolási és segélyező, nőköl és férfiakból álló bizottságot. A városház díszterme megtelt a tagokkal és érdeklődőkkel. Mihelyt beléptek a gyűlésre, a polgármester megnyitójában üdvözölte a kormány kiküldöttjét, ki a város ápolási és segélyezési ügyeinek megvizsgálásáról figyelemre méltó és meglepő, stílári gonddal rögtönzött beszédében kiemelte hogy ez a város az áldozatban és altruizmusban mintaszerű szép példát adhat hazánk többi városának. Kiemelte az ápolónői koszorúnak két fáradhatatlan és önzetlen odaadásával kiváló vezetőnőjét Bánffy Kazimir bárónak és Zeyk Dániel főrendnek nejét; jelezte a kormány elismerését a kormánybiztosnak, a megye alispánjának, báró Bánffy Kázmírnak odaadó munkásságát s örömeinek tartotta, hogy ennek a városnak, melyhez gyermeki emlékek is fűzik, mert nagyapja az öreg Szász Károly a Bethlen kollégiumnak volt kiváló jogtanára s ezt a híres kollégiumot is kiemelte, hiszen épületeit sebesültek számára önként ajánlotta volt fel évek előtt s csak dec. 6-án kezdheti meg igazi hivatása munkáját, a tanítást. Többek felszólalása után a polgármester a város nevében két más felszólaló a kollégium és a városi közönség nevében köszönte meg Szász Károly látogatását, mire a gyűlés véget ért. A kormány kiküldöttje kíséretével gyűlés után Gyulafehérvárt tartott hasonló összejövetelt s este a fővárosba tért vissza.

— **Kitüntetés.** Marostorda vármegye ez idényi őszi rendes közgyűlésén Szász József főispán, kormánybiztos nagyszabású beszéd keretében nyújtotta át Lénárt József magyarói ref. lelkesnek legfelsőbb kitüntetését. A Ferencz József rend keresztjét. Aki tanári és lelkes pályájának közéleti, törvényhatósági nagy munkásságával négy évtizeden át való-

ban kivívta és megérdemelte, hogy a trón figyelmét eme érdemes férfiúra is irányozta. A közgyűlés óvációjában közepett Szász József főispán méltatta Lénárt József derék érdemeit; majd mellére tűzte az érdemkeresztet, a melyek után a gyűlés többi résztvevői magas szárnyalással beszédekben igyekeztek a tanítót testület és a ref. papság jókívánságát tolmácsolni a főispánnak a kormány ezen kegyeiért.

— **Az elveszettek emlékének megörökítése.** A Steindl Céh hazai művészetet pártoló egyesület alapítója, országos mozg

talnak ezimzett pénzküldeményeket a posta vidékről portómentesen továbbítja. (czim A m. kir. honvédelmi ministerium hadsegélyző hivatala Budapest IV. Váci utca 38.) És kérjük a hadúrt a magyarok Istenét küldje el számukra a vezér csillagot mint a napkeleti böleseknek küldött, s vezérelje őket a igazság útján a fényes győzelemre, hogy kiömlő vérük teremje meg az igazságot.

— **Öngyilkosság.** Özv. Török Jánosné a múlt hét fnlyamán egy öri-zetlen pillanatban marólugot ivott. Négy napi súlyos szenvedés után kisenvedt. Tettének oka ismeretlen.

— **A B) népfölkelők sorozása** 24—36 évig a B) népfölkelők sorozása a marosujváriaknak e hó 24-én lesz Nagyenyeden.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mosróczy Sándorné és nővére 10 K, Roska Jánosné, Szakáts Ilona 4 K adományoztak az Erzsébet egyesület részére, melyért ő nagyságáéknak a fel-segelyezettek nevében hálás köszönetem fejezem ki.

Magyari Mihályné elnök.

— **A marosujvári bányatárs-pénztári kórházban** levő sebesült katonák részére ujaóban a következő urak és urhölgyek voltak szivesek adományozni: Salamon Adolf 10, Miklósi Gyula 20, Grossmann A. 25, Wiedman Malvin 10 koronát. — Továbbá étel, ital és cigaretta neműeket a következő urak és urhölgyek voltak kegyesek küldeni: Naftáli Simon, Musik Jakab, Orbán Károly, dr. Jancsó Ödönne, Izsák Dávid, Pap Simon, gróf Teleki Ádámné, Miklósi Gyuláhé, Gidáli Simon. A nemesszívü adakozók szives adományukat hálásan köszöni és továbbra is szives adományukat kéri a kórház vezetősége.

— **A Belüggminister gyásza.** Csikszentmihályi Sándor Pál nagybirtokos, Sándor János belügyminiszter öccse mezőbándi kastélyában meghalt. Az elhunyt Marostorda megye életében élénk szerepet vitt, a közigazgatási bizottságnak munkás tagja volt. Az Agrár bank és takarékpénztár lelkes igazgató elnökét vesztette el a megholdogultban. Elhunytát sok előkelő erdélyi család, így: a báró Szentkeresztly, Bothos, báró Sebessy, Josintsy és Bónis családok gyászolják.

— **Hösi halált halt újságíró.** Mélységes gyásza van a „Brassói Lapoknak“, Brassó nagyközönségének s a szűkebb-körü Erdély újságírói karának. Dr. Fábian Tibor („Fábiansz“) fiatal brassói ügyvéd, a „Brassói Lapok“ zseniális belmunkatársa, ragyogó tollu, elmés humoristája, az olvasó közönség kedvence elesett az északi harctéren. Önként állt be katonának a lelkes zsurnaliszta s örömtől, lelkesedéstől

kipirult arccal ment a vérvirágos csatasíkra, melyet immár az ő gazdag szívének meleg vére is megöntözött. Igaz részvét-tel osztozunk derék laptársunk gyászában. Ifju hősi, emlékedet golyó nem járhatja át!

— **Az indokolatlanul, ijjesztően magas gabonaárak ellen,** a szemérmetlen áremelések meggátlása érdekében a küzdő porondra lépett — a mint erre fontos hivatása kötelezte is, — a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara. Sürgős felterjesztéssel fordult a kereskedelmi miniszterhez s ebben a miniszternek haladéknélküli és hathatós közbelépését kérte a gabona neműek, liszt, kenyérfélék és élelmiszerek áruai zsarolásszerű emelkedésének meggátlására és a normális árak megállapítására rendkívüli intézkedéseket kért. (Mert a pohár már megtelt!)

I. A „Borászati Lapok“, Magyarország ezen ismert szaklapja egy „Oltványtelepek“ című cikkben fölötté elismerőleg foglalkozik a Caspari Frigyes tulajdonát képező küküllőmenti első szőlőoltvány teleppel, Medgyesen (Erdély) és több fényképfelvételt mutat be, mely fényképek ezen telep oltványainak pompás fejlődését igazolják. A telepet, melynek gyönyörű árjegyzéke előttünk fekszik és amely árjegyzéket ingyen és bérmentve megküldi, legjobb meggyőződéssel a legmelegebben ajánlhatjuk.

— **Polgárőrség Désen.** A mig Torda hallgat, nem reagál a szükséges reformokra, mintha tetszhalott volna, addig a többi majdnem mindenik erdélyi város felismervén a polgárőrség hasznát: szervezte azt. Legutóbb Désen szervezték a polgárőrséget, mely már fényesen funkcionál s nagy segítségére van a rendőrségnek és csendőrségnek. Hát mi meddig szundikálunk!?

— **Színészet Hátszegen.** A napokban kezdte meg a Szabados színtársulata Hátszegen előadásait a „Mindnyájunknak el kell menni“ című alkalmi darabbal. A begyűlt bérletek kielégítő sikert ígérnek a társulának.

— **Majláth püspök a sebesült katonák közt.** A múlt héten gróf Majláth Gusztáv erdélyi róm. kath. püspök Székelyudvarhelyen időzött s napjait a kórházak beteg katonái közt töltötte, akiket nemcsak vigasztalt, de szórakoztatott is. A ref. kollegiumban levő tartalékkórház egyik betegszobájában, — amely máskülönben zeneterem, — a püspök az orgonához ült s félórán át játszott művészileg a szebbnél-szebb egyházi és hazafias dalokat és zenedarabokat a sebssülteknek.

— **A moratorium nálunk és a külföldön** cím alatt az aradi kereskedelmi és iparkamara segédtitkára Mátyás Jenő igen gyórtó közönyvet szerkesztett. A mű kiadásának az a célja, hogy a gyakorlat emberei könnyen és biztosan tájékozódhassanak arról az új helyzetről, amelyet a moratoriumnak nálunk és a külföldön is történt elrendelése a követelések és tartozások tekintetében teremtett. A 90 oldalas munka ára 1 korona, pótlásokkal 2 korona. Megrendelhető a kolozsvári keresk. és iparkamaránál is.

— **A jótékony cél cégre alatt.** Tudomására jutott a hatóságoknak, hogy egyesek a jótékony cél cégre alatt szövetségi jelvényeket gyártanak a saját zsebükre. Ugyancsak visszaélést követnek el egyes külföldi cégek az „Aranyat — Vasért“ jelszóval is, lly feliratu emlék gyűrűket

hozva forgalomba és drbonként 2 koronáét árusítva. Ezeket a visszaéléseket figyelik a hatóságok és kellő szigorral fognak eljárni az ilyen „jótékony“ hiénákkal szemben.

Legujabb.

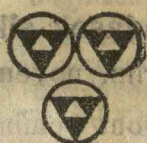
A német támadások sikere.

Berlin, november 10.

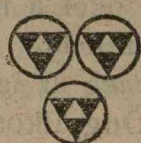
Verdunt, Loissont bombázzák a németek.

London, november 10.

Füßy József könyvnyomdája

könyv-, papir-, író-, rajz- és festőszer-
kereskedése Torda, Vallásszabadság-tér

Alapított
1867-ben.

Dombornyomású névjegyek, levélpapírosok és borítékok
szép és izléses kivitelben, olcsó árak mellett készülnek

Telefon
34 szám

A Háztartás Könyvtára Kiprobált receptek

Szerkeszti: KÜRTHY EMILNÉ.

1. Hús- és bõjti levesek
2. Levesbe való tészták és mellékételek
3. Különféle előételek
4. Tojás-ételek
5. Marha, borjú- és sertéshus ételek
6. Szárnyasok és szárnyas vadak
7. Nyul-, őz- és egyéb vadhusok
8. Halak elkészítése
9. Különféle főzelékek
10. Gyúrott és kifõtt tészték
11. Élesztõs tészták és rétesfélék
12. Torták könyve
13. Sós és édes mártások
15. Édességek és cukorkák
14. Apró sütemények
16. Különféle italok
17. Jóízû kenyérsütés
18. Fagylaltok, koesonyák, krémek
19. Gyümölcs-befõzés
20. Zöldség, uborka stb. eltartása

Egy-egy kötet ára csak 20 fillér.

Megrendelésnél elegendõ a címek közlése. Egyes kötetek megrendelésénél 5 fillér portóra küldendõ. Mind a 20 kötetet ára bérmentve 4 korona. Szétküldés csak a pénz előleges be-
küldése ellenében.

Kapható Füßy József könyvkereskedésében
Tordán, és Veress Józsefnél Marosujvárt.

Kiadó:

FÜSSY JÓZSEF.

AKI LAKÁST AKAR KIADNI — KIVENNI

az saját érdekében cselekszik, hogy ha mielőtt
bármely lépést tesz célja elérése érdekében, fel-
keresi a Marosujvár kiadóhivatalát és ott
kinálatát vagy keresletét hirdetményeként fel-
adja a lapban leendő közlésre. Lapunk kiadója
ugyanis igen olcsó és praktikus „lakáshirdető”,
módot vezet be ujitásként a közönség érdeké-
ben, mely által a legbiztosabban jut bárki jó
lakóhoz, vagy jó lakáshoz.

*Hirdetések feladásánál lapunk előfizetői és
állandó hirdetői árkedvesményben részesülnek*

NÉMETHY JÓZSEF

Telefonszám 11.

TORDA

Telefonszám 11.

Készít és rakáron tart kész BUTORT, mindennemű modern stílusban, lakkos, matt,
fényezett nagy raktár teljes szalon-, ebédlő-, háló-, nappali-
kivitelben iroda és konyha berendezés szalon és

ÖLTÖZŐTÜKRÖK ÜVEGKÉP és olajfestményekben.

Gyapjú, jutta, nagy és futó szőnyegek, gyapjú és csipke függönyök, storok, és
draperiák, ágy és asztal-terítők, divány átvétők függönykötő bojtok
és láncok a legolcsóbbtól a legfinomabbig.

Vas- és rézbutorokból állandó **NAGY RAKTÁR.**

Gyermek-kocsik majolika-, dohánypó és díszasztalkák s egyéb luxus BUTOROK stb.
a legutolsó divat szerint. Minta- és hajlított székek, és egyes butordarabok gyári áron
székekhez való ülések minden nagyságban. Számos elismerő levél költségvetést és minta
képet szívesen küld. Karácsonyi és alkalmi meglepetésnek legalkalmasabb egy hasznos
maradandó szép berendezésű tárgy.

Tetszetős olcsó és tartós kivitelű vendég szoba butorok minden kivitelben azonnali száll-
ításra raktáron.

SAJÁT ASZTALOS, KÁRPITOS ÉS
mázoló műhelyek

Védjegyesületi kiállítás aranyéremmel
aranyoklevéllel kitüntetve.